

‘IN DE HAND VAN DE HERDER’ – EEUWIGHEIDSZONDAG 27 NOVEMBER 2011

Lezen: Joh.10:1-6, 11-18, 22-30

Tekst: Joh.10:27-28

Geliefde gemeente van Jezus Christus,

Op deze laatste zondag van het kerkelijk jaar, Eeuwigheidszondag, zijn wij samengekomen om *terug te kijken* en *vooruit te kijken*. We kijken terug naar de *levens van mensen*. We herdenken de broeders en zusters van de gemeente die gestorven zijn. Maar we kijken ook vooruit naar de *toekomst van God*. We richten ons op de laatste dingen die de Bijbel ons voorhoudt: de Wederkomst van Jezus Christus – en daarmee de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Het spreekt voor zich dat we juist vandaag *troost* en *kracht* zoeken. We hebben troost nodig omdat we mensen hebben verloren van wie we hielden. We hebben kracht nodig om zonder hen verder te gaan. Wat was de troost in het leven van de broeders en zusters die ons zijn voorgegaan? Wat was de kracht waaruit zij hebben geleefd – waarin zij zijn gestorven? Wat is *ónze* troost als wij een groot verlies hebben geleden? Wat is *ónze* kracht als wij verdergaan terwijl er een lege plek in ons leven is?

Troost en kracht vinden we bij Jezus Christus – bij zijn Vader en zijn Geest. We willen dit kerkelijk jaar afsluiten met het *evangelie*. Zegt Jezus meerdere malen in Joh.10 dat Hij *de goede Herder* is. Het zijn woorden die mensen in allerlei tijden hebben gesteund – op allerlei plaatsen hebben bemoedigd. Zijn evangelie is vol troost! Zijn boodschap geeft veel kracht! De woorden van Joh.10 geven vreugde in ons verdriet – geven rust in onze rouw. Ik wil die woorden vanavond als volgt samenvatten...

‘IN DE HAND VAN DE HERDER’

De *herdersbeeldspraak* komt vaak voor in de Bijbel. God is de Herder van zijn volk, zeggen de Psalmen en profeten in het O.T. Jezus is de Herder van zijn volgelingen, zeggen de evangeliën en brieven in het N.T. Geen wonder dat er veel liederen zijn waarin die beeldspraak van de herder en de kudde te vinden is. En, zullen er kinderbijbels zijn die de goede herder overslaan?

Maar vaak is er een *valkuil* bij onze beleving van die beeldspraak. Ons idee over de herder is nl. nogal romantisch. Het lijkt zo’n idyllisch plaatje: de herder met de kudde op de hei. De werkelijkheid was anders. Het herdersleven was *hard* en *zwaar*. Herders waren het grootste deel van het jaar buiten – dag en nacht. Ze moesten altijd op hun hoede zijn voor rovers of roofdieren. Een schaap is een makkelijke prooi als de herder niet oplet. We weten dat David in zijn jonge jaren als herder soms met leeuwen en beren vocht (1 Sam.17:34vv.).

Daar komt bij dat er in Joh.10 een *conflictsituatie* is. Telkens zoeken de Joodse leiders Jezus op om met Hem te debatteren. Ze zoeken iets om Hem te kunnen aanklagen en veroordelen. Ze willen Hem woorden horen spreken – daden zien doen waarmee ze zijn ondergang kunnen bewerken. Zó stellen ze Hem de vraag of Hij de Messias is – of Hij de Zoon van God zegt te zijn.

Jezus loopt niet voor die vraag weg. Alleen al het Johannesevangelie geeft *zeven ‘Ik ben’-woorden* van Jezus. Daarmee stelt Hij Zich voor. Daarmee tekent Hij als het ware een zelfportret. Wie is Hij? Hoe is Hij? Hij lijkt als twee druppels water op zijn Vader in de hemel! Want de naam van God – *Jahweh*, Ik ben die Ik ben, enz. – klinkt telkens mee als Jezus zegt: ‘Ik ben...’ Met andere woorden: Jezus is net zo’n Herder voor zijn discipelen als God is voor zijn volk Israël. Aan wat Jezus zegt en doet, kun je merken dat Hij de Zoon van de Vader is. En het evangelie gaat om Hém – om wat Hij heeft gezegd en gedaan. We weten allemaal dat je kunt afknappen op ‘de kerk’ of ‘de mensen van de kerk’. Maar het christelijk geloof gaat allereerst over de vraag: wie is Christus – voor ons? voor mij?

Hij stelt Zich aan ons voor als de *Herder*. Hij is degene die zijn schapen – zijn volgelingen leidt in dit leven. Hij gaat ze ’s morgens voor naar de groene weiden en de frisse wateren. Hij brengt ze ’s avonds weer veilig terug naar de schaapskooi. Alleen voor Hem gaat de deur van de schaapskooi open en dicht. Alleen naar Hem luisteren de schapen. Ze herkennen zijn stem. Ze volgen zijn geluid. Ze zijn zo vertrouwd met Hem – en Hij met hen – dat ze op elkaar zijn afgestemd.

Het gebeurde tijdens de W.O. I. Het Turkse leger lag bij Jeruzalem. Op een nacht besloot een groep Turkse soldaten een kudde schapen te stelen zodat ze weer eens lekker vlees konden eten. Ze slopen naar een kudde toe, en dreven die bij de herder weg. Toen de herder – die eerst sliep – wakker werd, schrok hij geweldig! Zijn schapen werden gestolen, en hij kon hen onmogelijk terughalen. Als hij in z'n eentje tegen die soldaten zou vechten, had hij geen schijn van kans! Maar hij kreeg een idee... Hij stond op, zette zijn handen aan zijn mond, en riep zijn schapen met zijn eigen lokroep. Terwijl de Turkse soldaten doorliepen, stonden de schapen stil en spitsten hun oren. Toen ze het geluid nog een keer hoorden, keerden ze zich om, en renden linea recta terug naar hun herder. Ze herkenden de stem van hun herder – en luisterden daarnaar. De soldaten waren zó beduusd, dat de herder en de kudde weg waren voordat zij het wisten...

Jezus heeft een herdershart! Hij roept én kent zijn discipelen *bij name*. Hij kent ieder afzonderlijk schaap van zijn kudde. Hij weet welke schapen er *klein* of *zwak* zijn. Hij kent de schapen die *bang* of *bezorgd* zijn. Hij ziet de schapen die *vermoeid* of *gewond* zijn. Hij let op de schapen die *onzeker* of *instabiel* zijn. Van elk schaap kent hij de *naam* en het *levensverhaal*. Als wij straks de namen lezen van hen die ons zijn voorgegaan, houden we dát voor ogen. Hij kende hun leven woord voor woord. Geen dag waren zij uit zijn gedachten. Geen moment konden zij ontsnappen aan zijn aandacht. Hij zag hen altijd – overal. Hij riep hen bij hun naam – en kende hun leven van de wieg tot het graf. De Herder van Joh.10 is tegelijk de Heer van Ps.139 – die u, jou en mij dieper kent dan wij onszelf ooit zullen kennen. Ons hart ligt voor Hem open. Ons leven kent geen geheimen voor Hem. Waar wij ook gaan of staan – Hij ziet ons! Hij kent uw, jouw en mijn naam – en roept ons om Hem te volgen en te vertrouwen. Hij is de Alfa en Omega. Hij stond aan het begin van ons leven, en Hij zal er aan het einde zijn – wanneer en hoe dat einde ook komt. Als geen ander weet deze Herder wij wat nodig hebben. Daarom is Hij het waard dat wij luisteren naar zijn stem. Hij kent uw leven. Zou u Hem niet volgen? Hij roept jouw naam. Zou jij Hem niet vertrouwen? Zij die in geloof zijn gestorven, hebben ons een *voorbeeld* nagelaten. Zij luisterden naar Jezus! Zij lieten zich leiden door de Herder!

Duidelijk is dat de Joodse leiders Jezus' woorden niet begrijpen – beter gezegd: niet *willen* begrijpen. Waarom eigenlijk niet? Omdat Jezus niet voldoet aan hun beeld van de Messias. Maar misschien nog meer omdat hun *eigen positie* in het geding is. Zij zijn nl. de leiders – de herders van het volk, vinden ze. Zij zijn het die geestelijke leiding mogen geven. Ze willen dat doen door allerlei strikte regels voor te schrijven – allerlei strenge wetten na te leven. De mensen moeten hún voorbeeld volgen...

Hier stelt Jezus de Herder tegenover de *huurling*. De huurling – een herder die is ingehuurd – doet het herderswerk voor het *geld*. De kudde laat hem verder koud. Want als er gevaar dreigt – als er een wolf aankomt, zet hij het op een lopen en laat hij de schapen in de steek. Hij is liever een paar schapen kwijt dan iets van hemzelf. Het mag hem niets kosten...

Dát is nu de reden waarom Jezus de *goede* Herder is. Want 'goed' wil hier zeggen: *mooi naar Gods hart* – *goed in Gods ogen*. Dat blijkt uit zijn houding. Hij is bereid om *alles* op te geven voor zijn schapen – zelfs zijn eigen leven! Want de schapen zijn van Hem! Met hart en ziel is Hij met hen verbonden! Zijn lichaam en bloed zal Hij inzetten om zijn schapen te redden!

Weet u – weet jij dat Jezus zijn woorden heeft waargemaakt? *Zijn woorden zijn daden geworden!* Hij koos ervoor om naar het kruis te gaan – om aan het kruishout te lijden en te sterven. Daar is de goede Herder het *Lam van God* geworden – om ons te redden. Daar heeft Hij Zich helemaal gegeven voor de zijnen. Hij vluchtte niet weg uit Getsemané. Hij rende niet weg van Golgota. Hij is het Lam van God dat de zonde van de wereld wegdroeg. Hij was zonder schuld, maar nam onze schuld op Zich. Hij was zonder zonde, maar droeg onze zonde weg. Zoals Hij zei in Joh.10: niemand dwong Hem daartoe. Hij was vrij om zijn leven *af te leggen*, en vrij om zijn leven *terug te nemen*. Hij gebruikt in vs.18 het beeld van het *uittrekken en aantrekken van een mantel*. Hij legde zijn leven af aan het kruis, maar nam zijn leven ook weer terug toen Hij op de derde dag opstond uit de dood! Het is vooral vanwege zijn *kruis* en *opstanding* dat Jezus Zichzelf de goede Herder noemt.

Dit is de Herder die van u wil houden! Dit is de Herder die voor jou wil zorgen! Hij is de Herder van Ps.23. Hij gaat voorop en leidt ons. Hij verzorgt en beschermt ons. Zelfs al gaan we door een donker dal – *'een dal der schaduw des doods'* zoals de S.V. zegt – dan nog blijft Hij bij ons. Zelfs als de dood dreigt, zijn wij veilig bij Jezus. Hij weet als geen ander hoe dreigend de dood kan zijn. Maar Hij is ook degene die dood en graf overwonnen heeft! Hij helpt de zijnen door de dood heen!

Wie de goede Herder volgt, heeft *toekomst*. Jezus zegt: ‘Ik geef ze eeuwig leven!’ Het donkere dal van de dood is niet het eindpunt. Voor wie Hem volgt, is de dood een *doorgang* – een *tunnel* naar het eeuwige leven. Bij Hem loopt je leven nooit dood. Hij weet altijd de weg. En Hij weet altijd nieuwe wegen te vinden als je eigen wegen doodgelopen zijn. Hij gaat op weg naar zijn heerlijke toekomst. Wie Hem vertrouwt, mag met Hem mee naar de plaats waar alles *nieuw* zal zijn: *het nieuwe Jeruzalem*. Daar is geen ziekte en zonde meer. Daar is geen dood en duivel meer. Daar zijn alle tranen voltooid verleden tijd. Daar is alleen maar vreugde en vrede – voor altijd.

Maar zolang deze wereld bestaat, werkt Hij met zijn Geest in deze wereld. Hij heeft nl. *twee soorten schapen* waarvan Hij *één kudde* zal maken onder *één Herder*, zoals in vs.16 staat. Jezus bedoelt hier de schapen uit het *volk Israël* en de schapen uit de *andere volken*. Door zijn lijden en sterven is het *verschil* tussen Israël en de volken opgeheven. Alle mensen mogen Hem als Herder volgen. Hij is niet alleen de Messias voor Israël, maar ook de Heiland voor de volken. Zó verzamelt Hij *één grote kudde* van mensen uit alle tijden en plaatsen die samen met Hem de *bruiloft van het Lam* zullen vieren! En al die mensen zijn *gewassen in het bloed van het Lam* (Openb.7:14). Daar zijn Abraham, Mozes en David bij, maar ook Petrus, Paulus en Lukas – en alle andere broeders en zusters die in het geloof zijn heengegaan. Verlangt u daarnaar? Vertrouw jij daarop? *Hij zal het doen!*

Als de Joodse leiders Hem enkele maanden later opnieuw overvallen met de vraag of Hij de Messias is, spreekt Jezus duidelijke taal. Zijn woorden zijn niet het probleem. Hun ongeloof is het probleem. Het is niet alleen *winter* als ze Jezus omsingelen in de tempel – het is ook nog eens *koud* en *kil* in hun hart... Hoe anders zijn Jezus’ schapen! Ze luisteren naar zijn stem. Ze volgen Hem.

Als je dat zo leest of hoort, lijkt het alsof alles afhangt van ons – of wij Hem kennen en volgen. Toch ligt het accent anders. Ten diepste hangt alles van *Hém* af – zoals Hij zegt in onze tekst: ‘Ik geef ze eeuwig leven: ze zullen nooit verloren gaan en niemand zal ze uit mijn hand roven. Wat mijn Vader Mij gegeven heeft gaat alles te boven, niemand kan het uit de hand van mijn Vader roven, en de Vader en Ik zijn één.’ Als wij in Hem geloven, *houdt zijn hand ons altijd vast!* Als wij op Hem vertrouwen, *laat zijn hand ons nooit los!* Als je écht van Hem bent, dan zal je écht van Hem blijven! Degenen voor wie Hij zijn leven heeft gegeven, laat Hij niet meer gaan! En zij willen Hem niet meer loslaten, *omdat Hij met zijn stem hun hart geraakt heeft!*

Er waren eens twee schoolkameraden die elkaar lang niet hadden gezien. Hoewel ze vroeger op school dikke vrienden waren, waren ze elkaar uit het oog verloren. Bij een jubileum kwamen ze elkaar weer tegen. De een was bekend geworden als acteur en dichter. De ander was predikant geworden. Onder het diner werd de acteur uitgenodigd om een stukje poëzie voor te dragen dat naar zijn mening wereldberoemd was. Hij stemde toe op voorwaarde dat zijn schoolvriend van vroeger, de predikant, na hem hetzelfde stuk zou lezen. De acteur begon en droeg Psalm 23 voor – uit het hoofd: ‘De Heer is mijn Herder, mij ontbreekt niets...’ Na de laatste regel volgde er een daverend applaus! Toen stond de predikant op. Hij pakte zijn bijbeltje, en las de psalm voor. Dat was ook indrukwekkend, maar anders. Na afloop was er geen applaus, maar stilte... Toen stond die acteur weer op en zei: ‘Hebben jullie het *verschil* gehoord tussen hem en mij? Ik ken de psalm, maar hij kent de Herder...!’

Jezus is de goede Herder die altijd op zoek is naar dat ene schaap dat is afgedwaald van de kudde – dat is verdwaald in het donker (Mat.18:12, Luk.15:4). Want die ene man, die ene vrouw, die ene jongen, dat ene meisje wil Hij ook nog bij zijn kudde hebben. Hij ziet hun leven. Hier. Hij roept hun naam. Nu. Bent u die ene? Ben jij die ene? Nog steeds voegt Hij schapen aan zijn kudde toe...!

Wij mogen leven in zijn hand. Juist als wij een groot verlies hebben geleden, mogen wij letten op de goede Herder. Hij geeft ons *troost* – troost omdat wij eeuwig leven hebben, en niemand ons kan roven uit zijn hand! Hij geeft ons *kracht* – kracht omdat wij door Hem worden geleid en gedragen, en wij Hem alles te boven gaan! Zó kunnen wij zeggen: ‘Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die Hij ons gegeven heeft in Christus Jezus, onze Heer’ (Rom.8:38-39).

Lieuwejan van Dalen